

ВСЕСОЮЗНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ПРОБЛЕМИ ЕНДОКРИНОЛОГІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН ТА ЗАСТОСУВАННЯ ГОРМОНАЛЬНИХ ПРЕПАРАТІВ У ТВАРИННИЦТВІ»

З 17 до 19 вересня 1975 р. в Пушкіно (Ленінград) на базі Інституту розведення і генетики сільськогосподарських тварин проходила Всесоюзна конференція з ендокринології сільськогосподарських тварин і використання гормональних препаратів у тваринництві. В роботі конференції взяли участь спеціалісти не лише сільськогосподарських науково-дослідних лабораторій, але й вчені АН СРСР, АМН СРСР, університетів країни. На конференції відбулось шість пленарних засідань, на яких було заслухано 20 оглядових доповідей. Крім того, була представлена значна кількість стендових доповідей. З доповідями виступили відомі спеціалісти Москви, Ленінграда, Києва, Харкова, Львова, Боровська, Фрунзе, Казані, Воронежа, Кишинєва, Баку, Самарканда, Ташкента.

Робота конференції почалася програмною доповіддю академіка ВАСГНІЛ І. Е. Мозгова «Основні напрямки розвитку ендокринології сільськогосподарських тварин». Доповідач детально спинився на аналізі сучасних досягнень ендокринології і наслідків їх використання у тваринництві для регуляції відтворення, стимуляції відгодівлі та лікування сільськогосподарських тварин. Доповідач зазначив, що останнім часом в окремих країнах для відгодівлі сільськогосподарських тварин у 80% випадків використовуються ендокринні препарати. В останні роки в СРСР дослідження в галузі ендокринології сільськогосподарських тварин і використання гормональних препаратів у тваринництві набули значного розвитку і досить успішно перемагається відставання в цій галузі. Тепер перед ендокринологами стоять завдання всебічного вивчення механізмів дії гормонів, регуляції роботи нейроендокринної системи і виробництва гормональних препаратів.

М. С. Міцкевич і С. Е. Левіна узагальнили літературні дані і багаторічні дослідження по вивченню особливостей гормональної регуляції розвитку в ранній період онтогенезу ссавців і людини. Ними встановлено, що залози внутрішньої секреції починають функціонувати у пренатальний період і продукують гормони, які, за деяким винятком, тотожні гормонам дорослих тварин. Показано, що чутливість органів-мішеней до гормонів в онтогенезі виникає раніше, ніж їх концентрація досягає порогового рівня. Автори багато уваги приділили аналізу механізмів статевого диференціювання гіпоталамуса і гормональної регуляції розвитку статевих систем.

В своїй доповіді О. Н. Савченко зосередила увагу на окремих питаннях особливостей ендокринної регуляції відтворювальної функції у ссавців. Автор розвинула точку зору про те, що в гіпоталамусі виробляється єдиний гонадотропін-релізінг-гормон, який відповідальний за виділення з гіпофіза як лютеїнізуючого (ЛГ), так і фолікулоstimулюючого (ФСГ) гормонів. ФСГ виявляється необхідним на всіх тих стадіях розвитку статевих клітин, які пов'язані з мітотичним поділом; викликає проліферацію і ріст клітин Сертолі; ЛГ стимулює проліферацію Сертолієвих клітин у самців і самок тека інтерна, а також контролює стероїдогенез.

В оглядовій доповіді відомого нейроендокринолога А. Л. Поленова був розглянутий характер взаємодії пептидних і моноамінових нейрогормонів які виробляються відповідно пептидергічними і моноамінергічними клітинами гіпоталамуса. Цими клітинами утворені два основні нейроендокринних апарати гіпоталамуса, робота яких найімовірніше регулюється одними й тими ж провідковими центрами центральної нервової системи. На основі аналізу результатів різних досліджень автор висловив думку, що взаємодія пептидних і моноамінових нейрогормонів, мабуть, лежить в основі подвійної нейроендокринної регуляції вісцеральних органів.

В. А. Ісаченков у своїй доповіді узагальнив результати власних досліджень і даних літератури про роль епіфіза в регуляції репродуктивної функції тварин.

Питання гено- і фенотипової характеристики ендокринних залоз сільськогосподарських тварин висвітлювались у доповіді Г. С. Степанова, В. Б. Дмитрієва і А. К. Голубєва. Автори показали, що за рівнем тестостерону в крові серед биів можна виділити відмінні групи тварин, у яких вказана ознака в багатьох випадках буває спадково закріпленою. На основі цих та інших даних висловлено висновок про можливість селекції сільськогосподарських тварин на основі ендокринних показників.

У двох оглядових з ендокринології відт у тваринництві прост сільськогосподарських яєчник — матка. На які дозволяють плано стями. Доповідач раз досягнуті переважно гічних методів керува складні і досі не вирі Г. В. Зверев у рів у патогенезі і т тварин.

Дослідженнями (люцерна, люпин тощо у збільшених кількост овень. На конференці ставлені дані про зна на 15% улою при утр згодовуванні на зази і помітно підвищується

У доповіді Б. Г. особливостей гіпотала показано, що гіпотала кінчення гонадами роз здійснюється системою фіксований рівень акт Процеси овуляції, фол добовою ритмічністю і

В. Б. Розеном хуртового зрізовості регуляції розмноження

IV Пленарне засі торі і продуктивність оглядових доповідей. І них тенденцій у ви ності сільськогосподар залежність ефективнос монального профілю і мовів залежить від ф в зворотному зв'язку з залишається питання мін речовин. Дослідж функцію ендокринних лодянку великої рогато гормона росту та інсу хімічних і фізіологічна при відгодівлі сільсько

Питання нейрогуз нуті в доповідях І. І. Г чевим було встановлен руть участь у регуляц вплив і на секреторні розглянуто значення г А. Г. Тараненко з ваного ним колективу нізмів регуляції функц у кіз в період лактації муму в червні — липн гіпофіза пролактину і внаслідок доїння.

На V пленарному дження гормонів. В пер розглянули теоретичні ввають можливості для і сечі естрогенів, проге

В доповіді Ф. Ф. докринологічних показ вання глюкокортикоїдн

У двох оглядових доповідях Ю. Д. Клунським були розглянуті сучасні дані з ендокринології відтворення сільськогосподарських тварин і перспективи використання у тваринництві простагландинів. Доповідач підкреслив, що відтворювальна функція сільськогосподарських тварин регулюється складною системою гіпоталамус — гіпофіз — яєчник — матка. На цей час зоотехнічною ендокринологією розроблені різні способи, які дозволяють планово впливати на окремі компоненти цієї нейрогуморальної системи. Доповідач разом з тим підкреслив, що практичні успіхи у згаданому напрямі досягнуті переважно у свинарстві, і на шляхах широкого використання ендокринологічних методів керування відтворенням сільськогосподарських тварин все ще стоять складні і досі не вирішені питання.

Г. В. Зверев у своєму повідомленні спинився на значенні ендокринних факторів у патогенезі і терапії порушень репродуктивної функції сільськогосподарських тварин.

Дослідженнями багатьох авторів встановлено, що різні кормові рослини (клевер, люцерна, люпин тощо) містять подібні до естрогенів біологічно активні речовини, які у збільшених кількостях на 30—90% знижують відтворювальну функцію у маток овець. На конференції в доповіді Ф. Ю. Палфія з співробітниками були представлені дані про значне підвищення в сечі естрогенів і зниження за період лактації на 15% удою при утриманні корів на багатому на фітоестрогени раціоні. У телиць при згодовуванні на зазначеному раціоні на 42% збільшується вміст естрогенів у сечі і помітно підвищується заплідненість.

У доповіді Б. Г. Новикова були наведені результати багаторічних досліджень особливостей гіпоталамічної регуляції розмноження сільськогосподарських птахів. Було показано, що гіпоталамічний контроль статеві функції встановлюється з моменту закінчення гонадами ростової фази розвитку. Регуляція роботи системи гіпофіз — гонади здійснюється системою дрібно- і крупноклітинних ядер гіпоталамуса. Його генетично фіксований рівень активності визначає і породні відмінності кінцевих розмірів гонад. Процеси овуляції, формування яйцевих оболонок і акт відкладки яйця визначаються добовою ритмічністю роботи гіпоталамо-гіпофізарного комплексу.

В. Б. Розеном та співробітниками Московського університету та Інституту хутрового звіроводства були представлені дані досліджень особливостей ендокринної регуляції розмноження хутрових звірів.

IV Пленарне засідання конференції було присвячено проблемі «Ендокринні фактори і продуктивність сільськогосподарських тварин», на якому було заслухано шість оглядових доповідей. В. П. Радченков у своєму повідомленні спинився на сучасних тенденціях у використанні гормональних факторів для підвищення продуктивності сільськогосподарських тварин. У доповіді Ю. Н. Шамборева розглядалась залежність ефективності гормональних препаратів при стимуляції росту тварин від гормонального профілю і аліментарних факторів. Ростова і метаболічна дія введених гормонів залежить від функціонального стану ендокринної системи тварини і перебуває в зворотному зв'язку з кількісним вмістом ендогенних гормонів. Недостатньо вивченим залишається питання про вплив аліментарних факторів на ендокринну систему і обмін речовин. Дослідження автора вказують на можливість направленного впливу на функцію ендокринних залоз аліментарних факторів. При внутрішньому введенні мелодняку великої рогатої худоби аргініну і лізину в сироватці крові підвищується вміст гормона росту та інсуліну. Доповідь А. Л. Падуєвої була присвячена аналізу біохімічних і фізіологічних основ анаболічної дії гормонів і ефективності їх застосування при відгодівлі сільськогосподарських тварин.

Питання нейрогуморальних механізмів регуляції процесів лактації були розглянуті в доповідях І. І. Грачева, А. Г. Тараненка і В. Г. Яковлева. І. І. Грачевим було встановлено, що речовини (адреналін, прозерин, окситоцин тощо), які беруть участь у регуляції секреторної діяльності міоепітелію, однозначно здійснюють вплив і на секреторні клітини молочної залози. В доповіді В. Г. Яковлева було розглянуто значення гормонів у регуляції клітинного метаболізму тканин залози. А. Г. Тараненко в своєму повідомленні узагальнив результати досліджень керуваного ним колективу співробітників по вивченню гормональних і фізіологічних механізмів регуляції функції молочної залози. Імунобіологічним методом встановлено, що у кіз в період лактації рівень пролактину в крові і виділення молока досягає максимуму в червні — липні і значно знижується в жовтні — листопаді. Виведення з гіпофіза пролактину підвищується під впливом екзогенного інсуліну і змінюється внаслідок доїння.

На V пленарному засіданні були розглянуті питання методології і методів дослідження гормонів. В першій доповіді на цьому засіданні В. Б. Розен і А. Г. Волчок розглянули теоретичні і практичні аспекти сатураційного аналізу гормонів, які відкривають можливості для створення нових варіантів мікрометодів визначення в крові і сечі естрогенів, прогестинів, глюкокортикоїдів, тиреоїдних гормонів тощо.

В доповіді Ф. Ф. Ейснера «Деякі питання оцінки генетичної детермінації ендокринологічних показників у великої рогатої худоби» наведені дані про успадкування глюкокортикоїдної функції кори надиркових залоз у корів. Показано, що